

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВПІ 2. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Освітньо-професійна програма «**Міжнародна економіка**»

спеціальність 051 «**Економіка**» ОС «**Бакалавр**»

факультет **економіко-правовий**

2020-2021 рік

Робоча програма _____ «Фінансово-кредитні системи зарубіжних країн»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка» ОС «Бакалавр»

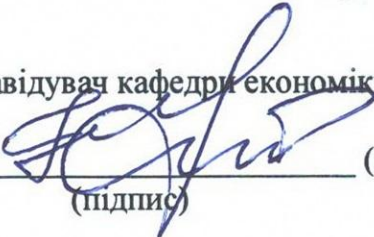
Розробник:

Марена Т.В., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Протокол від «27» серпня 2020 року, № 1

Завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

_____ (Ю.І. Чентуков)
(підпис)

© Марена Т.В., 2020 рік

© МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	Вибіркова	
Модулів – 2	ОПП <i>«Міжнародна економіка»</i> Спеціальність <i>051 Економіка</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1) Індивідуальне дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <i>Бакалавр</i>	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		59 год.	77 год.
		Індивідуальні завдання:	
1 год.	1 год.		
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 33%/67%

для заочної форми здобуття вищої освіти – 13%/87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи теоретичних знань з організації та функціонування фінансово-кредитних систем; формування методологічної бази, необхідної для оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів в різних країнах; розвиток умінь оцінювати й аналізувати стан фінансових, грошових та кредитних систем зарубіжних країн; вивчення зарубіжного досвіду регулювання фінансово-кредитних відносин.

Завдання: вивчити структуру та організацію грошової та кредитної систем; розглянути закономірності та специфіку функціонування фінансово-кредитних систем в розвинутих країнах, країнах, що розвиваються, та країнах з перехідною економікою; проаналізувати інструменти та напрями фінансового та грошово-кредитного регулювання в країнах світу.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Фінансово-кредитні системи зарубіжних країн» спрямована на опанування наступних компетентностей:

– Вміння організовувати експорт/імпорт товарів (послуг), міжнародну інвестиційну діяльність та фінансово-розрахункові операції, міжнародне науково-технічне співробітництво, обліково-економічну роботу.

Дисципліна використовується для формування наступних програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра за

спеціальністю 051 «Економіка» (ОПП «Міжнародні економіка») у Маріупольському державному університеті:

- Демонструвати ґрунтовні знання про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку, історичний розвиток господарств та економічної думки країн Європейської цивілізації, розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем.

- Вміти здійснювати оформлення фінансово-розрахункових і банківських операцій.

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліна «Фінансово-кредитні системи зарубіжних країн» вивчається після вивчення дисциплін «Гроші та кредит», «Макроекономіка», «Міжнародні економічні відносини».

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** особливості побудови грошових систем, базові положення функціонування кредитно-банківських відносин в країнах з різними типами соціально-економічних систем.

вміти: аналізувати стан фінансово-кредитних систем зарубіжних країн; оцінювати ефективність інструментів фінансової, грошової та кредитної політики центральних банків зарубіжних країн.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Грошові системи зарубіжних країн

Тема 1. Сутність, елементи і етапи розвитку грошових систем.

Грошова система як форма організації грошового обігу. Елементи грошової системи. Національна грошова одиниця. Масштаб цін. Сеньйорат. Грошовий обіг та його структура. Види грошей в обігу. Готівковий та безготівковий обіг. Грошова маса. Порядок емісії. Монетні двори. Державні органи регулювання грошового обігу. Центральний банк. Державна скарбниця.

Системи металевого обігу. Біметалізм. Подвійна та паралельна валюта. Закон Грешема. Золотий та срібний монометалізм. Золотомонетний, золотозливковий та золотодевізний стандарти. Система паперово-кредитного обігу. Сучасні тенденції у розвитку грошових систем.

Тема 2. Грошові системи розвинутих країн.

Грошова системи США: етапи становлення. Перший Банк Сполучених Штатів. Грінбеки. Сучасна структура грошової маси в країні. Грошові агрегати. Трансакційні внески. Чеки. Система попередньо повідомлених платежів. Еволюція грошової системи Великобританії. Походження британського фунту стерлінгів. Стерлінговий блок, стерлінгова зона. Депозитні гроші. Грошова маса у вузькому та широкому розумінні. Розвиток грошової системи Канади. Срібний соль. Канадський долар. Грошова система Японії. Фідуціарна емісія в Японії. Структура грошової маси. Роль японської єни як регіонального резервного та платіжного засобу. Розвиток валютної інтеграції в Західній Європі. Теорія оптимальних валютних зон. План Вернера. Валютна змія. Європейська валютна система. ЕКЮ. Етапи становлення Європейського монетарного союзу. Етапи та фази введення євро. Критерії економічної конвергенції. Сучасна структура грошового обігу.

Тема 3. Грошові системи країн, що розвиваються.

Розвиток грошових систем країн з перехідною економікою. Грошові реформи. Причини посилення інфляційних процесів в країнах з перехідною економікою на початку реформ. Особливості побудови грошових систем в країнах, що розвиваються. Готівковий та безготівковий обіг. Дуалістичний характер грошових систем. Валютне заміщення. Доларизація: офіційна, напівофіційна, часткова. Причини та наслідки валютних криз. Регіональні особливості функціонування грошових систем країн, що розвиваються. Напрямки удосконалення грошових систем країн, що розвиваються.

Змістовий модуль 2. Кредитні системи зарубіжних країн

Тема 4. Фінансово-кредитна система. Еволюція кредитних систем.

Кредитна система. Кредитний механізм. Кредитна політика. Банківська система. Парабанківська система. Центральні (емісійні) банки. Комерційні банки. Спеціалізовані банки. Небанківські фінансово-кредитні посередники. Депозиторські установи. Фінансові установи контрактного типу. Інвестиційні посередники. Етапи розвитку та регулювання кредитних систем. Дерегулювання фінансових ринків. Фінансові нововведення. Фінансова глобалізація. Монополізація банківського бізнесу. Транснаціональні банки.

Тема 5. Кредитні та банківські системи розвинутих країн.

Кредитна система США. Федеральна резервна система (ФРС). Федеральний резервний банк. Міжокружний розрахунковий фонд. Національні банки та банки штатів. Роль інвестиційних банків у кредитній системі. Кредитна система Великобританії. Банк Англії. Оптові та роздрібні банки. Клірингові банки. Депозитні банки. Облікові дома. Торгові банки. Іноземні та зарубіжні комерційні банки. Консорціальні банки Великобританії. Кредитна система Канади. Банк Канади. Чартерні банки. Трастові компанії. Кредитні об'єднання. Кредитна система Японії. Банк Японії. Звичайні банки. Міські та регіональні банки. Урядові фінансово-кредитні установи. Японські кейрецу. Банківсько-кредитна система країн Європейського монетарного союзу. Європейський фонд валютного співробітництва. Європейський валютний інститут. Європейський центральний банк. Європейська система центральних банків. Фінансово-кредитні установи.

Тема 6. Кредитні та банківські системи країн, що розвиваються.

Реформування кредитних систем в країнах з перехідною економікою. Моделі створення центральних банків. Специфіка кредитних відносин в країнах, що розвиваються. Структура кредитних систем. Регіональні особливості функціонування національних кредитних (банківських) систем. Наднаціональні центральні банки. Банки розвитку. Типи комерційних банків в країнах, що розвиваються. Альтернативні типи кредиторів: лихварі, ломбарди, торгові агенти. Ощадно-кредитні об'єднання та схеми групового кредитування.

Тема 7. Грошово-кредитне регулювання в зарубіжних країнах.

Кредитно-грошова політика. Інструменти грошово-кредитного регулювання в зарубіжних країнах. Інструменти прямого та непрямого впливу. Операції на відкритому ринку. Управління обов'язковими резервами. Регулювання облікової ставки. Цільові орієнтири монетарної політики. Таргетування валютного курсу. Таргетування грошової маси (грошових агрегатів). Таргетування інфляції. Таргетування прихованого показника.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Очна (денна) форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Грошові системи зарубіжних країн												
Тема 1. Сутність, елементи і етапи розвитку грошових систем.	12	2	2	-	-	8	9	1	1	-	-	11
Тема 2. Грошові системи розвинутих країн.	15	4	2	-	-	9	12	1	1	-	-	11

Тема 3. Грошові системи країн, що розвиваються.	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	11
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>39</i>	<i>8</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>25</i>	<i>44</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>33</i>
Змістовий модуль 2. Кредитні системи зарубіжних країн												
Тема 4. Фінансово-кредитна система. Еволюція кредитних систем.	12	2	2	-	-	8	9	-	-	-	-	11
Тема 5. Кредитні та банківські системи розвинутих країн.	13	2	2	-	-	9	12	1	1	-	-	11
Тема 6. Кредитні та банківські системи країн, що розвиваються.	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	11
Тема 7. Грошово-кредитне регулювання в зарубіжних країнах.	13	2	2	-	-	9	12	1	1	-	-	11
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>50</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>34</i>	<i>45</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>44</i>
<i>Усього годин</i>	<i>89</i>	<i>16</i>	<i>14</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>59</i>	<i>89</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>77</i>
Модуль 2												
ІНДЗ (Індивідуальне дослідне завдання)	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
<i>Усього годин</i>	<i>90</i>	<i>16</i>	<i>14</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>59</i>	<i>90</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>77</i>

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність, елементи і етапи розвитку грошових систем	2	1
2	Грошові системи розвинутих країн	2	1
3	Грошові системи країн, що розвиваються	2	1
4	Фінансово-кредитна система. Еволюція кредитних систем	2	-
5	Кредитні та банківські системи розвинутих країн	2	1
6	Кредитні та банківські системи країн, що розвиваються	2	1
7	Грошово-кредитне регулювання в зарубіжних країнах	2	1

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність, елементи і етапи розвитку грошових систем	8	11
2	Грошові системи розвинутих країн	9	11
3	Грошові системи країн, що розвиваються	8	11
4	Фінансово-кредитна система. Еволюція кредитних систем	8	11
5	Кредитні та банківські системи розвинутих країн	9	11
6	Кредитні та банківські системи країн, що розвиваються	8	11
7	Грошово-кредитне регулювання в зарубіжних країнах	9	11
	Разом	59	77

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне дослідне завдання.

Метою виконання індивідуального дослідного завдання є більш глибоке вивчення здобувачами вищої освіти сучасних проблем та закономірностей функціонування світової, регіональних та національних грошово-кредитних систем.

Тематика індивідуальних дослідних завдань:

1. Сучасні процеси регіоналізації світової фінансово-грошової системи.
2. Проблема доларизації економік країн світу і напрями її вирішення.
3. Конкуренція світових валют.
4. Роль криптовалют у світовій фінансово-грошовій системі.
5. Світові фінансові кризи.

Тематика індивідуальних дослідних завдань є відкритою, здобувач вищої освіти може обрати для дослідження будь-який інший проблемний аспект або закономірність розвитку сучасних грошово-кредитних систем, попередньо узгодивши вибір із викладачем.

Досліджуючи обраний проблемний аспект функціонування грошово-кредитних систем, необхідно:

- висвітлити витоки та еволюцію відповідної проблеми або закономірності;
- проаналізувати сучасний стан проблеми, визначити особливості її прояву в розвинутих країнах і країнах, що розвиваються;
- окреслити можливі напрями розв'язання проблеми або прогнози подальшого розвитку відповідної тенденції (закономірності).

Виконане завдання подається у друкованому вигляді, рекомендований обсяг – 6-10 сторінок.

8. Методи навчання:

Лекції, семінарські заняття, виконання індивідуального дослідного завдання, робота в Інтернет.

9. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня опанування студентом матеріалу навчальної дисципліни проводиться шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни з метою виявлення ступеню розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять та виконання модульної контрольної роботи (50 балів), а також за результатами виконання студентом індивідуального дослідного завдання (10 балів).

Загальні критерії оцінювання результатів поточного контролю з дисципліни:

46-60 балів	ЗВО виявив цілковите володіння навчальним матеріалом, вміє аргументовано його викладати під час усних опитувань та письмових відповідей. Усі виконані індивідуальні завдання продемонстрували здатність студента не тільки оперувати теоретичним матеріалом, але й застосовувати його на практиці, знаходити раціональні рішення проблемних ситуацій, його здатність до аналітичного та критичного мислення.
31-45 бали	ЗВО в цілому достатньо повно володіє навчальним матеріалом, здатний демонструвати знання теоретичних питань розвитку грошових та кредитних відносин і здійснювати аналіз практичних аспектів функціонування грошово-валютних, кредитних та банківських систем країн світу. Водночас, під час усного та письмового викладення деяких питань студент допускає окремі неточності та незначні помилки. Виконане індивідуальне завдання показує, що студенту дещо не вистачає аргументованості при розв'язанні деяких

	проблемних ситуацій.
16-30 балів	ЗВО володіє навчальним матеріалом частково, демонструючи базові теоретичні знання. Усні та письмові питання розкрито частково, поверхово, недостатньо аргументовано. Індивідуальне завдання виконане на достатньо низькому рівні.
0-15 бали	ЗВО не володіє або недостатньо володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту більшості теоретичних питань. Індивідуальне завдання не виконано.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Студент, який за результатами поточного контролю не набрав 60 балів, або який бажає підвищити загальну кількість балів, проходить підсумкове тестування. Підсумковий тест складається з 40 тестових питань однакового рівня складності, які передбачають чотири варіанти відповідей. Правильна відповідь на 1 тестове питання оцінюється у 1 бал.

10. Засоби оцінювання

опитування та доповіді на семінарських заняттях, модульна контрольна робота, оцінка за виконане індивідуальне дослідне завдання, підсумковий тест.

Перелік питань, які виносяться на залік:

1. Сутність та передумови формування грошових систем.
2. Елементи національної грошової системи.
3. Види грошей в обігу. Готівкові та безготівкові гроші.
4. Еволюція грошових систем.
5. Особливості функціонування біметалевої системи.
6. Закон Грешема.
7. Монометалізм та його види.
8. Форми золотого монометалізму.
9. Еволюція паперових грошей.
10. Сучасні кредитні інструменти.
11. Еволюція грошової системи США.
12. Сучасний стан грошової системи США. Структура грошової маси.
13. Грошова система Великобританії. Грошові агрегати.
14. Розвиток грошової системи Канади.
15. Грошова система Японії.
16. Розвиток валютної інтеграції в країнах Західної Європи.
17. Становлення Європейського монетарного союзу.
18. Етапи впровадження євро.
19. Критерії економічної конвергенції країн Європейського монетарного союзу.
20. Напрямки проведення грошових реформ в країнах Центральної та Східної Європи (ЦСЄ).
21. Причини розвитку інфляційних процесів в країнах СНД на початку реформ.
22. Загальні риси грошових систем країн, що розвиваються.
23. Сутність та види доларизації економіки.
24. Причини та наслідки валютних криз в країнах, що розвиваються.
25. Кредитна система та її структура.
26. Місце банківської системи в структурі кредитної системи держави.
27. Історія централізації банкнотної емісії.
28. Моделі створення центральних банків.
29. Види та операції комерційних банків.
30. Види спеціалізованих банківських установ.
31. Небанківські фінансово-кредитні установи (парабанківська система).
32. Еволюція кредитних систем.
33. Сучасні особливості функціонування кредитних систем.
34. Федеральна Резервна Система США: структура та функції.
35. Комерційні банки в кредитній системі США.

36. Клієнти та операції Банку Англії.
37. Види кредитних установ у Великобританії.
38. Розвиток кредитної системи Канади.
39. Особливості побудови кредитної системи Японії. Класифікація кредитних установ Японії.
40. Кредитна система ЄВС.
41. Європейський центральний банк. Європейська система центральних банків.
42. Становлення кредитних систем країн ЦСЄ.
43. Кредитні системи країн, що розвиваються.
44. Роль банків розвитку в кредитуванні промислових підприємств.
45. Альтернативні форми кредитування в країнах, що розвиваються.
46. Грошово-кредитна політика: призначення та напрямки.
47. Інструменти грошово-кредитного регулювання в розвинутих країнах.
48. Особливості реалізації грошово-кредитної політики в країнах, що розвиваються.
49. Цільові орієнтири монетарної політики.
50. Таргетування інфляції в системі цільових орієнтирів монетарної політики зарубіжних країн.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Індивідуальне дослідне завдання	Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
5	7	7	5	9	5	7	15	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Бровкова Е.Г. Финансово-кредитная система государства / Е.Г. Бровкова, И.П. Проудиус. – К.: Сирин, 1997. – 224 с.
2. Иванов В.М. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: [Курс лекцій] / В.М. Иванов, І.Я. Софіщенко. – К.: МАУП, 2001. – 232 с.

3. Лисенков Ю.М. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн / Ю.М. Лисенков, Т.А. Коротка. – К.: Зовнішня торгівля, 2014. – 118 с.
4. Марена Т.В. Фінансово-кредитні системи зарубіжних країн: [Навчальний посібник] / Т.В. Марена. – Маріуполь: МДУ, 2019. – 154 с.
5. Мельник П.В. Банківські системи зарубіжних країн: [підручник] / П.В.Мельник, Л.Л. Тарангул, О.Д. Гордей. – К., Алерта, Центр учбової літератури, 2015. – 586 с.
6. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: [Навчальний посібник] / Л.О. Миргородська. - К.: Центр навчальної літератури, 2003.
7. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн: [навч. посібник] / С. К. Реверчук. - Львів: Магнолія плюс, 2015. - 258 с.
8. Рисін В.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: [Навчальний посібник]. – Львів: ЛБІ НБУ, 2013. – 268 с.
9. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: [Учебное пособие] / К.В. Рудый. – М.: Новое знание, 2004. – 400 с.
10. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн / І.В. Шамова. – К.: КНЕУ, 2001. – 195 с.

Допоміжні

1. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. – 504 с.
2. Брегеда О.А. Тенденції розвитку світової та вітчизняної банківських систем / О.А. Брегеда, С.М. Савлук // Фінанси України. – 2010. - №4. – С. 27-34.
3. Ванькович Д.В. Особливості розвитку фінансово-кредитних систем країн Центральної та Східної Європи / Д.В. Ванькович, О.М. Жовтанецький // Актуальні проблеми економіки. – 2004. - №7. – С.10-13.
4. Гриценко О. Гроші та грошово-кредитна політика: [Навчальний посібник] / О. Гриценко. – К.: Основи, 1996. – 180 с.
5. Єгоричева С.Б. Організація діяльності банків у зарубіжних країнах: [Навч. посіб.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 208с.
6. Златіна Н. Особливості банківських систем зарубіжних країн (на прикладі Франції, Німеччини, Італії та Швейцарії) / Н. Златіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2010. - Вип. 84. - С. 90-93.
7. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн: [Навч. посібник] / М.І. Карлін. – К.: Кондор, 2009. – 384 с.
8. Кашпур Ю.А. Міжнародний досвід реформування банківських систем у розвинутих країнах світу / Ю.А. Кашпур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С. 150–156.
9. Ковтонюк К.В. Інтеграційний вимір світового фінансового простору / К.В. Ковтонюк // Культура народів Причорномор'я / Таврический национальный университет им. В.И.Вернадского. Межвузовский центр «КРЫМ». – 2013. - №248. – С. 22-25.
10. Лизун М.В. Валютні союзи: ретроспективні та сучасні форми / М.В. Лизун, І.О. Ліщинський // Економічний простір. – 2017. - №118. – С. 47-59.
11. Міщенко С. Світовий досвід організації готівкового грошового обігу та його використання в Україні / С. Міщенко, О. Дашенко // Вісник ТНЕУ. – 2010. - №2. – С. 25-37.
12. Чамро Ю.О. Еволюція розвитку центральних банків та їх історичні типи / Ю.О. Чамро // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 3 (12). – С. 231–236.
13. Чирак І.М. Особливості реалізації монетарної політики в країнах з ринками, що розвиваються / І. М. Чирак // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Економіка. – 2012. – Вип. 20. – С. 47-51.

14. Шаров О. Глобальна криптовалюта як перспектива світової валютної системи / О. Шаров // *Журнал європейської економіки*. – Том 17, Номер 1, Березень 2018. - С.139-151.
15. Kawai Masahiro. The Role of an Asian Currency Unit for Asian Monetary Integration / Masahiro Kawai // *Finance & Bien Commun.* – 2009/2 (No 34-35). – P. 125-135.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.bank-banque-canada.ca/> - офіційний сайт Банку Канади
2. <http://www.bankofengland.co.uk/> - офіційний сайт Банку Англії
3. <http://www.banque-france.fr/> - офіційний сайт Банку Франції
4. <http://www.bis.org/> - офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків
5. <http://www.bog.frb.fed.us/> - офіційний сайт Ради керуючих Федеральної резервної системи США
6. <http://www.boj.or.jp/en/> - офіційний сайт Банку Японії
7. <http://www.bundesbank.de/> - офіційний сайт Німецького федерального банку
8. <http://www.ebrd.org/> - офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку
9. <http://www.ecb.int/> - офіційний сайт Європейського центрального банку.
10. <http://www.imf.org/> - офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
11. <http://www.snb.ch/> - офіційний сайт Національного банку Швейцарії

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від
«__» _____ 20__р.

Завідувач кафедри

_____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Аркуш обліку змін

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача